

NEWS LETTER

E-mailový zpravodaj Obcejinak.cz

Obce
jinak.cz

číslo 08
červenec 2020

01

Na svět se valí tsunami
elektroodpadu

02

Chytrý svoz odpadů

03

Červnové novinky
z Ministerstva životního
prostředí

OBSAH

01	Na svět se valí tsunami elektroodpadu	04	Průměrný Čech vytrídí více jak 51 kg odpadu
02	Chytrý svoz odpadů	05	Navrhovaná třídící sleva a výše poplatku jsou pro obce vážný problém
03	Červnové novinky z Ministerstva životního prostředí	06	Veřejné zakázky

01 Na svět se valí tsunami elektroodpadu

Hlavními důvody tohoto nárůstu je zvýšená poptávka po nových elektronických zařízeních a jejich snižující se životnost. Elektronická zařízení v dnešní době neslouží zdaleka tak dlouho, jak jsme byli zvyklí a mnohé studie potvrzují, že životnost se snižuje, přičemž je stále obtížnější porouchaná zařízení opravit.

Mnoho elektronických zařízení by ze své podstaty mohlo mít výrazně delší fyzickou životnost, nicméně jejich život je často krácen plánovaným zastaráváním. Fyzická životnost zařízení je kvůli tomu výrazně kratší než životnost morální (zastaralost), což je hlavní změnou oproti minulosti.

Plánované zastarávání výrobků je známý ekonomický koncept, jehož účelem je, aby se produkt opotřebil nebo pokazil dříve, než mu skončí fyzická životnost. Plánované zastarávání není obvykle způsobeno součástí zařízení, která zavání poruchu celého produktu, ale spíše použitím nekvalitních materiálů a výrobních postupů.

Zvýšená světová produkce nových elektrospotřebičů a s tím související množství elektroodpadu jsou špatnou zprávou pro peněženky spotřebitelů, ale především ohrožují životní prostředí a podporují změny klimatu.

Za Obcejinak je důležité prosazení nových požadavků na ekodesign spotřebičů, které by měly vstoupit v platnost v roce 2021. Ekodesign ovlivňuje u výrobku především použité materiály, spotřebu energií a možnost opravy nebo recyklace. Zásadní je ale i morální životnost spotřebičů, kdy by se každý člověk měl sám zamyslet, zda-li si opravdu potřebuje každý rok kupovat nový model mobilního telefonu a spousty dalších zařízení.

Zdroj: Komunální technika 4/2020
Zdroj obrázky: fotolia.com
Autor: Ing. Miloň Malina, analytik

O2 Chytrý svoz odpadů

Před hlavním městem České republiky stojí výzva, jak se vypořádat s požadavky nové odpadové legislativy a zároveň rozvíjet veřejný prostor tak, aby byla metropole příjemným místem pro život. Odpovědi na tyto otázky do určité míry přináší koncepce Smart Prague 2030, která je založena na využívání nejmodernějších technologií ke sledování produkce odpadu. Součástí této koncepce je i projekt „Chytrý svoz odpadu“, jehož pilotní fáze byla letos ukončena a probíhá její vyhodnocení.

Hlavním cílem tohoto projektu byla tvorba nástroje, který umožní on-line monitoring stavu zaplnění u některých nádob na sběr tříděného odpadu, a na základě nasbíraných dat optimalizovat svoz odpadu v hlavním městě. Celkem bylo nainstalováno 464 senzorů pro měření naplnění nádob se spodním výsypem a senzory ucpání vhozové šachty u podzemních nádob. Senzory zasílají údaje o hladině odpadu 6x denně do datové platformy Golemio.

Data jsou využitelná pro dlouhodobé sledování výtěžnosti a zaplnění jednotlivých nádob, nastavení optimální četnosti výsypů, sledování množství produkovaného odpadu a kontroly, zda jsou svozy realizovány dle harmonogramu. Zároveň skrze mobilní aplikaci je občanům umožněno vyhledat nádoby na tříděný odpad v jejich okolí, hladině odpadu a čase posledního měření.

Za Obcejinak vidíme velký potenciál ve využívání monitorovacích technologií za účelem optimalizace svozových tras, umístění nádob a nastavení četnosti svozu. Uvedené technologie jsou velice užitečné a praktické, nicméně náklady na jejich pořízení a provoz jsou vysoké. Existují i další systémy pro optimalizaci odpadového hospodářství v obci, které mohou být v dané situaci vhodnější. Neváhejte nás kontaktovat a tým analytiků z Obcejinak Vám rád poradí, jaké řešení je pro Vaši obec nejlepší.

Zdroj: Odpadové fórum 5/2020
Zdroj obrázku: hodoninsky.denik.cz
Autor: Ing. Miloň Malina, analytik

O3 Červnové novinky z Ministerstva životního prostředí

V červnovém čísle odborného časopisu Odpadové fórum vyšel rozsáhlý rozhovor s panem doktorem Janem Maršákem, ředitelem odboru odpadů Ministerstva životního prostředí ČR. Dovolte mi tedy Vám nabídnout krátké shrnutí.

1. Vyjma 4 mediálně dost omílaných novel zákonů týkajících se odpadového hospodářství se rovněž připravují klíčové prováděcí předpisy. Čeká nás ale také nový Plán odpadového hospodářství ČR a strategie zapojení cirkulární ekonomiky do praxe pod názvem Cirkulární Česko 2040. Nepřímo odpadové hospodářství ovlivní také zákon ovlivňující užívání jednorázových plastů. A to rozhodně není vše.

2. Jednou z technologií na zpracování plastů, které plánuje MŽP podporovat je pyrolýza a plazmové zplyňování. Bohužel je tato technologie velice nákladná (Pozn. Autor).

3. Navrhovanou vázanost prostředků na SFŽP nedoporučuje ministerstvo, jelikož vnímá, že je nutná flexibilní reakce vzhledem k měnícím se prioritám ochrany životního prostředí.

4. MŽP dlouhodobě podporuje obce, aby instalovaly vážicí systémy na svozovou techniku pro komunální odpady.

5. MŽP vnímá započtení domácího kompostování do výpočtu míry separace jako vážné téma. Rovněž ovšem neexistují relevantní data, od nichž by se mohl případný výpočet odvíjet.

6. Ministerstvo podporuje výstavbu MBÚ (zařízení mechanicko-biologické úpravy), je ale třeba říct, že se jedná pouze o mezistupeň ve zpracování odpadů. MBÚ tak musí být přímo napojeno na koncové zařízení tedy skládku, ZEVO apod. Evropská komise rovněž doplňuje že tyto zařízení nejsou klíčovými v dosažení cílů recyklace.

A je toho mnohem více. I my v Obcejinak vnímáme nervozitu všech stran, jichž se změny týkají. Zejména to jsou obce, svozové společnosti i zpracovatelé odpadů.

Za nás se tak pohybujeme v pasivním období, kdy každý čeká na definitivní znění legislativy. Již nyní je ale nezpochybnitelné, že výrazně porostou náklady obcí na jejich odpadové hospodářství, bude kladen extrémní důraz na třídění a snahu o přerod na cirkulární model ekonomiky. Zvyšující náklady a tlak na změnu systému půjde ruku v ruce s modernizací, a to jak monitorovacích zařízení, tak technologií na zpracování odpadů.

Zdroj: Odpadové fórum 6/2020
Zdroj obrázku: <http://www.caoh.cz/>
(ukázka MBÚ)
Autor: Ing. Marcel Havrda,, analytik

O4 Průměrný Čech vytrídí více jak 51 kg odpadu

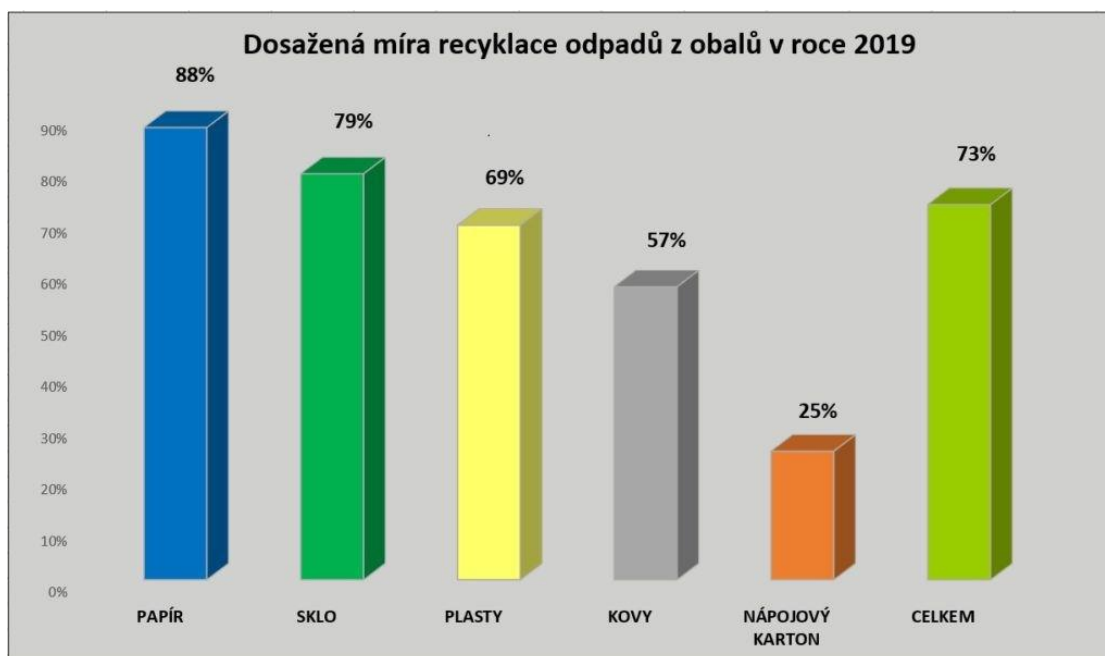
Dle společnosti EKO-KOM vytrídil průměrný Čech 51,3 kg tříděného odpadu. Došlo tak k meziročnímu nárůstu o přibližně 2 kg.

Dle EKO-KOMu třídí pravidelně 73 % obyvatel. Nejvíce se na hmotnosti separovaného odpadu podílel papír s cca 22 kg, následován plasty s produkcí více jak 15 kg na osobu a rok. Na třetím místě je sklo s produkcí 14 kg na osobu a rok. Stále oblíbenější komoditou, jejíž růst je největší za poslední roky jsou kovy s roční produkcí také téměř 14 kg na osobu a rok. Čtveřicí doplňuje nápojový karton s produkcí přibližně 0,5 kg.

Celkem loni protéklo sběrným systémem 693 tis. tun odpadů. Došlo tak k nárůstu o 4 % oproti roku 2018. Tento systém obsahoval více než 473 tis. nádob, a to jak na veřejných sběrných hnízdech s donáškovým systémem sběrů, tak nádoby svážené v režimu door to door tedy odvozovém systému. Nárůst tak koresponduje s transformací mířící na co možná nejvyšší možné vytrídění využitelných materiálů. Nejvíce se materiálově využil papír, poté sklo a na třetím místě plasty.

Za Obcejinak.cz se zejména dosažení míry recyklace liší od naší zkušenosti, kdy například ze žlutých nádob je 30-70% obsahu nevyužitelný výmět. Při opravdu velkém zjednodušení se dá reálně opětovně využít okolo 40 % obsahu žluté popelnice. Těchto 40 % pak můžeme vidět jako vytríděné balíky na deponiích. To ale stále neznamená, že zpracovatel využije 100 % obsahu vytríděného balíku. Například u PET lahví se při výrobě vloček ještě oddělují využitelné PE víčka a nevyužitelná etiketa. Uváděná hodnota téměř 70 % využitého plastu tak nekoresponduje s našimi daty.

Samozřejmě jsme rádi za každý výrobní podnik využívající druhotné suroviny. Bez těchto zařízení je totiž slepé zaměření na vytrídění „surovin“ destruktivní.

Zdroj: odpad-online.cz

Zdroj ilustračního obrázku: EKO-KOM

Autor: Ing. Marcel Havrda, Analytik

O5 Navrhovaná třídící sleva a výše poplatku jsou pro obce **vážný problém**

Nový zákon o odpadech se přesunul do Poslanecké sněmovny, kde se vedou vážné diskuze o jeho znění. Jedním z hlavních témat je navrhovaný systém třídící slevy a výše navrhovaného skládkovacího poplatku, které se nejdříve dotknou obcí a měst.

Ministerstvo navrhuje postupné navýšení skládkovacího poplatku ze současných 500 Kč až na 1850 Kč za tunu. Při započtení veškerých dalších provozních nákladů se celková cena za odstranění jedné tuny odpadu vyšplhá minimálně na částku 2350 Kč, přičemž současná průměrná cena odstranění jedné tuny odpadu na skládce představuje 1000 Kč.

Aby měl připravovaný nárůst poplatků šanci na prosazení, byla MŽP stanovena tzv. třídící sleva, která by měla motivovat obce k rozvíjení jejich systému sběru tříděného odpadu (papír, sklo, plast, kov, bioodpad). Třídící sleva je založena na principu, že pokud bude obec splňovat v daném roce procentuální podíl vyříděného odpadu, nebude zatížena vysokými skládkovacími poplatky.

Hlavním problémem je, že procentuální podíly tříděného odpadu pro dosažení třídící slevy jsou nastaveny tak vysoko, že na ně dosáhne pouze zlomek obcí, a to často za pomoci neúměrně vysokých nákladů. Nejlépe třídící obce v současnosti dosahují 30-44 %, přičemž již pro rok 2020 je pro dosažení třídící slevy nastavena hranice 45 %.

Spolek veřejně prospěšných služeb a Sdružení komunálních služeb se tedy ptají, jaký smysl má třídící sleva, na kterou obce nedosáhnou. Dle jejich názoru dojde pouze k neúměrnému zvýšení nákladů na odstranění odpadů a administrativní zátěže, a proto navrhují vypustit třídící slevu a nastavit postupné zvyšování skládkovacích poplatků v únosné míře, přičemž maximální výše skládkovacího poplatku by byla 1100 Kč za tunu.

Za Obcejinak vidíme jako optimální řešení slovenskou variantu třídící slevy, která nenutí obce dosáhnout konkrétního procentuálního vyřídění odpadu pro daný rok, aby měla nárok na slevu. Sazba pro uložení odpadu na skládku je zde odvozena podle tabulky, kde existuje 7 různých sazeb na základě procentuálního stupně separace pro každý rok.

Položka	Úroveň vyřídění komunálního odpadu x [%]	Sadzba za příslušný rok v eurách . t ⁻¹		
		2019	2020	2021 a následující roky
1	x ≤ 10	17	26	33
2	10 < x ≤ 20	12	24	30
3	20 < x ≤ 30	10	22	27
4	30 < x ≤ 40	8	13	22
5	40 < x ≤ 50	7	12	18
6	50 < x ≤ 60	7	11	15
7	x > 60	7	8	11

NAVROVANÁ TŘÍDÍCÍ SLEVA A VÝŠE POPLATKU JSOU PRO OBCE VÁŽNÝ PROBLÉM

Zdroj: Komunální technika 4/2020
Zdroj ilustračního obrázku: zakonypreludi.sk
Autor: Ing. Miloš Malina, Analytik

O6 Veřejné zakázky

Mnoho států Evropy již zohledňuje, nebo alespoň začíná zohledňovat, environmentální aspekty u veřejných zakázek. Je tedy pochopitelné, že ani v tomto případě nechce být naše republika pozadu. Začátkem roku tak vznikl dokument Green Deal Memorandum, jehož aktéři jsou ministerstva, zástupci územních celků, firmy i neziskové organizace. Cílem dokumentu je nadcházející rok zkusit v pilotním režimu zadávání veřejných zakázek se zohledněním aspektů cirkulární ekonomiky. Bude se zde zohledňovat například opravitelnost výrobků, obsah druhotných surovin atd.

Celý projekt bude delegovat nizozemský odborník Joan Prummier, který je známým protagonistou cirkulární ekonomiky právě v Holandsku.

Každý dobrovolný účastník dohody se zde zavazuje, že provede za sledovaný rok alespoň jednu veřejnou zakázku zohledňující požadavky cirkulární ekonomiky. Účastníky tohoto závazku jsou například města Praha, Jihlava, či Liberec, také významné advokátní kanceláře a samozřejmě plejáda podnikatelů, kde jako příklad lze uvést nadnárodní koncern Nestlé.

Po pilotním roce každý účastník zpracuje výstup, jež bude sloužit pro další expanzi myšlenky cirkulárních veřejných zakázek.

Za Obcejinak jsem rád, za každý pilotní program, který testuje stabilitu myšlenky cirkulární ekonomiky v praxi, a ne v umělých podmínkách. Rozhodně jsme tedy zvědaví na očekávané výstupy. Doufáme také v relevantnost poskytnutých informací. Jestliže by výstupy měly sloužit jako agitační nástroj, bez upozornění na nedostatky ztrácí celý projekt smysl. Doporučili bychom tak sledovat projekty s větším odstupem. Ano, některé veřejné zakázky jsou funkční a vyhodnotitelné hned. U spousty z nich ovšem začnou kostlivci ze skříně vylézat až později než po roce. Ty by se však do hodnocení nijak nepromítly.

Zdroj: Komunální technika 3/2020
Zdroj ilustračního obrázku: szsm.cz
Autor: Ing. Marcel Havrda, Analytik

07 Na čem jsme pracovali v květnu a červnu

Ratměřice
veřejná zakázka

Olbramovice
veřejná zakázka

Mezno
veřejná zakázka

Záryby
veřejná zakázka

Babice
veřejná zakázka

Nižbor
veřejná zakázka

Vráž
veřejná zakázka

Trubín
veřejná zakázka

Sv. Jan pod skalou
veřejná zakázka

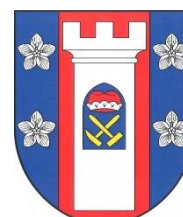
Miličín
veřejná zakázka

Smilkov
veřejná zakázka

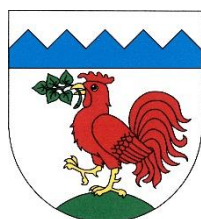
Zvěstov
veřejná zakázka

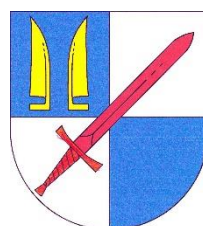
Vojkov
veřejná zakázka

Střeziměř
veřejná zakázka

Heřmaničky
veřejná zakázka

České Kubice
Analýza OH a
strategické návrhy

* OH= Odpadové hospodářství

O8 Odkazy na další články

Youtube – webináře

[Webinář odpady pod kontrolou aneb proč leží peníze obcím a městům v popelnicích](#)

[Odpady pod kontrolou aneb nenechávejte peníze v popelnicích](#)

[Webinář: Odpady pod kontrolou aneb nenechávejte peníze v popelnicích](#)

[Webinář na téma: Door to Door při sběru separovaného odpadu. Ano / Ne ?](#)

[Webinář: Door to door v odpadovém hospodářství - jste v nákladové pastí?](#)

[Webinář: Kdy je čas na vlastní řešení odpadového hospodářství?](#)

Instagram:

[Ekologická prodejna Kaufland v Rakovníku](#)

[Jak se odváží elektroodpad v době koronaviru](#)

[Blíží se Odpadový Oscar](#)

[Bioplast z rybích šupin není špatný nápad](#)

[Nový bioplast je nejen šetrný, ale i levný](#)

[Enzym rozloží plastovou láhev během několika hodin](#)

[Počet elektromobilů poroste](#)

[Každý recyklovaný mobil šetří životní prostředí](#)

[Stavební odpad recyklovali už staří Římané](#)

[Aplikace Kam s ním? Zabraňuje vzniku černých skládek](#)

[Množství textilního odpadu stále roste](#)

[Bioplasty nejsou cesta](#)

[Snazší třídění nyní v Česku](#)

[Unikátní technologie zpracování odpadu](#)

[Od znečištění ovzduší do výroby dlaždic](#)

[Kolik kilo potravin obsahuje průměrná popelnice v Brně?](#)

Facebook:

[Jak se má nyní správně nakládat s komunálním odpadem](#)

[Počerady možná nebudou splňovat ekologické limity](#)

[Česku se nedaří zastavit nárůst vzniku odpadů](#)

[Jak na černé pasažéry obecního OH](#)

[O palivu z odpadů](#)

[Čeká nás zelená Evropa?](#)

[Jen třídit nestačí](#)

[Komunální odpady v době koronavirové](#)

[V Česku se vyrobilo 400 tisíc tun pelet](#)

[KompAs – kompostářská asociace](#)

[Elektrárna vs. ZEVO](#)

[O oběhovém hospodářství, blížící se katastrofě a dynamickém vážení](#)

[Evoluce oběhového hospodářství v ČR](#)

[Technologie úpravy komunálního odpadu](#)

[Polovina států nesplní evropské cíle](#)

[Návrh nového zákona o odpadech](#)

[Najděte úspory na správném místě!](#)

[Máme nového projektového manažera](#)

[Živé vysílání našeho webináře](#)

[Poptávka po sběrném papíru z obce roste. Narovná koronavirus výkupní ceny?](#)

[Adaptterra awards](#)

[Nepodporujeme recyklaci, ale recykláty](#)

[Optimalizace sběru a svozu vede k úsporám](#)

[Nový zákon očima Milana Kazdy, starosty obce Kněžice](#)

[Konec doby skládkovacích](#)

[Chemická recyklace plastových odpadů](#)

[Kompostem proti suchu, vyzývá ministerstvo](#)

[Češi jsou v EU na špičce v třídění](#)

[Obce si s povinným sběrem olejů a tuků poradily bez větších problémů](#)